

Zakościelna, Anna / Gurba, Jan

Jon Izrailewicz Winokur (1930-2006)

Archeologia Polski Środkowowschodniej 9, 380-381

2007

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Anna Zakościelna, Jan Gurba

Jon Izrailewicz Winokur (1930-2006)

20 września 2006 r. zmarł prof. dr nauk Jon I. Winokur, wybitny archeolog ukraiński (A. Kokowski 2006; I. I. Винокур 2006).

Absolwent Wydziału Historycznego Uniwersytetu w Czerniowcach – uczeń B. O. Tymoszczyka i W. I. Dowżenki, po ukończeniu studiów pracował w Muzeum Krajoznawczym w Żytomierzu, następnie w Muzeum Uniwersyteckim w Czerniowcach. W 1963 r. związał się na całe życie z Instytutem Pedagogicznym (przekształconym w Uniwersytet Pedagogiczny) w Kamieńcu Podolskim. Zajmował tu kolejno stanowiska asystenta, wykładowcy, docenta i profesora. Od 1963 r. był kierownikiem Katedry Historii ZSRR i USRR, przekształconej w 1978 r. w Katedrę Historii Europy Wschodniej i Archeologii. Po osiągnięciu wieku emerytalnego, nie zrywając współpracy z Uniwersytetem w Kamieńcu, przeniósł się do Kijowa, do Uniwersytetu Sławistycznego, gdzie powierzono mu kierownictwo Katedry Krajoznawstwa.

W 1962 r. obronił pracę kandydacką (= doktorską) *Древности Восточной Волини первой половины I тысячелетия н.е.*, w 1978 r. uzyskał stopień doktora nauk (= habilitację) na podstawie rozprawy *История и культура черняховских племен лесостепного Днестро-Днепровского междуречья (первая половина I тысячелетия н.е.)*. Tytuł profesora uzyskał w 1980 r., członkiem Akademii Nauk szkoły wyższej został w 1997 r., członkiem Ukraińskiej Akademii Nauk Humanistycznych w 1999 r.

Prof. Winokur był uznanym badaczem okresu rzymskiego i wczesnośredniowiecznego, zarówno plemiennego V-VIII w., jak i epoki Rusi Kijowskiej. Od 1964 r. kierował uczelnianą ekspedycją archeologiczną działającą pod auspicjami Instytutu Archeologii AN Ukrainy. Do szeroko znanych, badanych przez Niego stanowisk kultury czerniachowskiej i wczesnośredniowiecznej należą Bakota, Ustia, Stawczany,

Różycańka, Bernasziwka, Gubyn, Połonne i wiele innych. Jednym z głównych tematów Jego badań był problem etnogenezy Słowian. Profesor stał na stanowisku słowiańskiego pochodzenia ludności kultury czerniachowskiej. Hipotezę tę rozwijał począwszy od pracy kandydackiej opublikowanej w 1972 r., do ostatnich lat – *Черняхівська культура, витоки і доля*, wydanej w 2000 r. (M. B. Петров 2006).

Przypomnijmy, że Profesor Winokur z prof. D. J. Teleginem byli autorami podręcznika akademickiego *Archeologia Ukrainy* (A. Zakościelna, J. Gurba 2006).

Związki Profesora z archeologią polską datują się od 1965 r. Wtedy zaczęła się także Jego współpraca i przyjaźń z archeologami lubelskimi. Pracownicy Instytutu Archeologii UMCS są mu szczególnie wdzięczni za wieloletnią współpracę naukowo-dydaktyczną. W uznaniu Jego niezaprzeczalnych zasług dla Uczelni Rektor UMCS uhonorował Go medalem *Amicis Universitatis* (A. Zakościelna, J. Gurba 2006).

Na wiadomość o śmierci Profesora napisała nam z Moskwy O. N. Mielnikowskaja: *bardzo nam żal Jona Izrailewicza, mieliśmy od Niego tylko dobro*. I tak czują Jego lubelscy przyjaciele.

Literatura

- Kokowski Andrzej
2006 *Zmarł Prof. Ion S. Vinokur*. Wiadomości Uniwersyteckie [UMCS Lublin] 16: 7, s. 39.
- Zakościelna Anna, Gurba Jan
2000 *Związki Profesora Jona Vinokura z polską, a szczególnie lubelską archeologią*. W: *Давня і середньовічна історія України (історико-археологічний збірник). Кам'янець Подільський*, s. 38-41.
- 2006 /rec./ *Ā. C. Vinokur, D. Ā. Telegin, Archeologia Ukraini. Pidrūčnik dla studentiv istoriūnih spetsial'nostej viūih navūalnih zakladiv, Ternopil' 2004, 479 s., il.* Archeologia Polski Œrodkowo-wschodniej 8, s. 406-407.
- Петров Микола Б.
2006 *Життя в науці та освіті*. Археологія 2, s. 105-107.
- / - /
2006 *Іон Ізраїлевич Винокур*. Археологія 4, s. 109-110.

Dr Anna Zakościelna
Doc. dr Jan Gurba
Instytut Archeologii UMCS
Pl. M. Curie-Skłodowskiej 4
20-031 Lublin
annazakoscielna@wp.pl